

Dr. Ali Rıza ÇAM

ADLİ KOLLUK VE BİLİŞİM

**Savcılık İle Kolluk Arasındaki Adli İşlemlerde
Bilişim Teknolojilerinin Kullanımının Ceza Soruşturma
Sürecine Etkisinin Mukayeseli İncelenmesi**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM CUMHURİYET SAVCILARI İLE KOLLUK BİRİMLERİ ARASINDAKİ HUKUKİ İŞLEMLER

1.1. KOLLUK KAVRAMI	7
1.2. ÖZEL-GENEL KOLLUK AYRIMI	8
1.3. ADLİ KOLLUK- İDARİ KOLLUK AYRIMI	9
1.4. ADLİ KOLLUK BİRİMLERİ	11
1.4.1. Emniyet.....	13
1.4.2. Jandarma	14
1.4.3. Sahil Güvenlik.....	15
1.4.4. Gümrük	16
1.4.5. Orman Muhafaza Memurları	16
1.4.6. Çarşı ve Mahalle Bekçileri	17
1.4.7. Gerektiğinde Adli Kolluk Görevi Yapacak Diğer Birimler	18

1.5. CUMHURİYET SAVCILILIĞI.....	18
1.6. ADLİ KOLLUK BİRİMLERİNİN GERÇEKLEŞTİRDİKLERİ SORUŞTURMA İŞLEMLERİ	25
1.6.1. İhbar ve Şikâyetler	25
1.6.2. Cumhuriyet Savcısının Talimatları	26
1.6.3. Suç Delillerini Toplamak ve Muhafaza Altına Almak	29
1.6.4. Yakalama ve Yakalama Emri.....	30
1.6.5. Gözaltına Alma Uygulamaları.....	32
1.6.6. İfade Alma.....	34
1.6.7. Arama ve Elkoyma	35
1.6.8. Adli Kollukta Bulunan Soruşturma Evrakının İncelenmesi ve Suret Alınması.....	38
1.6.9. Zorla Getirme	38
1.6.10. Adli Kontrol.....	39
1.6.11. Elektronik takip işlemleri.....	40
1.6.12. Gizli Soruşturmacı ve Teknik Araçlarla İzleme.....	41
1.7. CUMHURİYET SAVCILARI İLE KOLLUK BİRİMLERİ ARASINDAKİ HUKUKİ İŞLEMLER ÇERÇEVESİNDE YAŞANAN SORUNLAR.....	42
1.7.1. Genel Olarak	42
1.7.2. İletişim Hata ve Kazaları	44
1.7.3. Eğitim ve Uzmanlaşma	51
1.7.4. Kullanıcı Tereddütleri	54
1.7.5. İdari ve Lojistik Sorunlar	56
1.7.6. Alt Yapı Eksikliği ve Uyumsuzluğu.....	57
1.7.7. Uygulama Sorunları	58
1.7.8. Siber Suç ve Siber Terörle Mücadele Zorlukları	60
1.7.9. İnsan Hakları ile İlgili Sorunlar.....	65

İKİNCİ BÖLÜM

SAVCILIK VE ADLİ KOLLUK SÜRECİNDE KULLANILAN BİLİŞİM METOTLARI VE BUNLARIN SAĞLAYACAĞI FAYDA

2.1. SAVCILIK İLE ADLİ KOLLUK ARASINDAKİ İŞLEMLERDE KULLANILAN BİLİŞİM METOTLARI.....	69
2.1.1. Bilişim Teknolojisi kavramı	69
2.1.2. UYAP Kolluk Bilişim Sistemi	71
2.1.3. Video konferans ve kayıt işlemleri	77
2.1.4. Suç Delili İnceleme Laboratuvarları	80
2.1.5. Biometrik Veri Tabanı – Parmak İzi vs.	81
2.1.6. Tanık Koruma Sistemleri	83
2.1.7. Mobil Arananlar Bilgi Sistemi – MABS.....	85
2.1.8. Tek Acil Çağrı Merkezi Projesi (112 Acil Çağrı)	87
2.1.9. Suç Haritaları ve İstatistikler	88
2.1.10. e-Yazışma Projesi	89
2.1.11. Uzaktan Eğitim	90
2.1.12. AFIS	91
2.1.13. POLNET	93
2.1.14. MOBESE (Mobil Elektronik Sistem Entegrasyon Projesi)....	97
2.1.15. JEMUS (Jandarma Entegre Muhabere ve Bilgi Sistemi)	100
2.1.16. Emniyet Kolluk İşleri Programı – EKİP.....	102
2.1.17. Gümrük Kapıları Güvenlik Sistemleri Projesi (GÜMSİS)...	103
2.1.18. BALİSTİKA.....	105
2.2. SAVCILIK VE ADLİ KOLLUK İŞLEMLERİNDE KULLANILAN BİLİŞİM METOTLARININ SAĞLAYACAĞI FAYDALAR.....	106
2.2.1. Vatandaşlara getireceği faydalar	106
2.2.2. Devlete Sağlayacağı Faydalar	108
2.2.3. Bizzat Soruşturma ve Kovuşturma Süreçlerine Faydaları	109

2.2.3.1. Saydamlık	110
2.2.3.2. Hız.....	110
2.2.3.3. Güven	111
2.2.3.4. Etkinlik ve verimlilik.....	113
2.2.3.5. Yargı Masraflarından Tasarruf.....	115
2.2.3.6. Yargının Kalitesi	117
2.2.3.7. Organize Suçlarla Mücadele.....	119
2.2.3.8. İnsan Haklarına Saygı	121
2.2.3.9. Hesap Verilebilirlik.	122
2.3. ULUSLARARASI KURULUŞLAR.....	124
2.3.1. Europol Bilgi Sistemi.....	124
2.3.2. Avrupa Adli Sicil Bilgi Sistemi- European Criminal Records Information System (ECRIS)	125
2.3.3. Avrupa Yargı Ağı - European Judicial Network (EJN)	126
2.3.4. Vize Bilgi Sistemi (Visa Information System -VIS)	127
2.3.5. Schengen Bilgi Sistemi - Schengen Information System	129
2.3.6. Prüm Antlaşması- Prüm Treaty	131
2.3.7. Eurojust.....	132
2.3.8. EURODAC.....	132
2.3.9. İNTERPOL.....	133
2.4. ULUSAL UYGULAMALAR.....	134
2.4.1. İngiltere.....	135
2.4.2. ABD.....	146
2.4.3. Almanya	156
2.4.4. Avustralya	160
2.4.5. Kanada.....	162
2.5. ULUSLARARASI DÜZENLEMELER.....	163
2.5.1. Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi.....	163
2.5.2. AB İlgili Politikaları.....	165

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
SAVCILIK VE ADLİ KOLLUK ARASINDAKİ
İŞLEMLERDE UYGULANABİLECEK
BİLİŞİM SİSTEMLERİNİN KURULMASI
AŞAMASINDA YAŞANAN ZORLUKLAR,
ÖRNEK MODEL VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

3.1. ZORLUKLAR	169
3.2. ÖRNEK MODEL VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	176
3.2.1. Teknik Altyapı	176
3.2.2. Yönetim Sistemleri	179
3.2.3. Kurum İçi ve Kurumlar Arası Entegrasyon.....	183
3.2.4. Elektronik Belge	189
3.2.5. Mobil Teknolojiler.....	190
3.2.6. Veri Tabanları ve Veri Madenciliği	190
3.2.7. Video Kayıt ve Konferans.....	195
3.2.8. Elektronik İmza.....	196
3.2.9. Güvenlik.....	197
3.2.10. Eğitim ile Bilişim Kültürünün Oluşması	203
3.2.11. Karar Destek Sistemleri	205
3.2.12. Yasal Altyapı	205
3.2.13. İdari yapılanma.....	211
3.2.14. Bilişim Stratejilerinin Oluşturulması	213
3.2.15. Kriminal Laboratuvarlar	217
3.2.16. Teknolojik Cihazlar	219
3.2.16.1. İnsansız Hava Uçakları.....	219
3.2.16.2. Robotlar	220
3.2.16.3. Elektronik İzleme Cihazları	220
3.2.16.4. Yalan tespit makinası	222
3.2.17. Biometrik.....	222
3.2.18. Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)	224

3.2.19. Suç Haritası ve İstatistikler	225
3.2.20. Sosyal Medya.....	226
3.2.21. Elektronik Bilgi Bankaları	227
3.3. METODOLOJİ	228
3.3.1. Hedefler Doğrultusunda Projenin Kapsamının Belirlenmesi	229
3.3.2. Görüş Alışverişi	229
3.3.3. Çalışma Gruplarının Oluşturulması.....	230
3.3.4. Proje Takımının ve Son Kullanıcıların Eğitilmesi.....	230
3.3.5. Bilişim Teknolojisinin Değerlendirilmesinin Yapılması.....	231
3.3.6. Etraflı Bir Şekilde Sistem Gereksinimlerinin Belirlenmesi...	232
3.3.7. Sistemin Dizaynı ve Takvime Bağlanması	233
3.3.8. Maliyet Hesaplaması	234
3.3.9. Yönetim Onayının Alınması	234
3.3.10. Sistemin Seçilmesi.....	235
3.3.11. Sistemin Uygulanması ve Performansın İzlenmesi	235
3.4. ANKET	236
3.4.1. Genel Sorular	236
3.4.2. Kullanıma İlişkin Sorular	237
3.4.3. Uyap Kolluk Bilişim Sisteminin Avantaj ve Dezavantajları ..	240
3.4.3.1. Adli İşlemlerde Hız ve Zaman Tasarrufu	241
3.4.3.2. Kırtasiye ve Diğer Giderlerinden Tasarruf	242
3.4.3.3. Eğitim Eksiklikleri	242
3.4.3.4. Öneri ve Talepler	243
3.4.3.5. Bireysel Öneri ve Görüşler	245
3.4.4. UYAP KBS Haricinde Adli Kolluk İşlemlerinde Kullandığınız Yazılım ve Programları Yazınız	249
3.4.5. UYAP KBS ile Tüm Adli Kolluk İşlemlerini Yapabiliyorum	250
3.4.5.1. Uygulamaya İlişkin Sorunlar	250
3.4.5.2. Altyapı Sorunları	251
3.4.5.3. Eğitim Sorunları	251

3.4.5.4. Yazılımsal Sorunlar	252
3.4.5.5. Teknik Cihaz Eksiklikleri ve Yetersizlikleri	252
SONUÇ	255
KAYNAKÇA	261
DÜZENLEME, HABER VE RAPORLAR.....	277
EKLER	283